

Použití agenta a otázky policejní provokace

Abstrakt

Předkládaná práce se zaměřuje na operativně pátrací prostředek použití agenta, zakotvený v § 158e zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestním řádu). Ten je hojně využíván při vyšetřování té nejzávažnější kriminality, jako je kriminalita organizovaná, drogová, či terorismus. Ideální se jeví situace, kdy agent při své činnosti vystupuje v postavení tzv. agenta kontrolora, jenž je právem aprobovaným konceptem. Skutečnosti zjištěné agentem kontrolorem zákonným způsobem je možné užít za důkazy v konkrétní trestní věci. Agent kontrolor však velmi snadno může svým jednáním vstoupit do role tzv. agenta provokatéra.

Policejní provokace je ze strany Evropského soudu pro lidská práva a soudů českých označena za nepřípustnou techniku, jejímž procesním dopadem v dané trestní věci je nepoužitelnost důkazů získaných na jejím základě, a to pro jejich absolutní neúčinnost. Institutu použití agenta a s ním spojeným otázkám policejní provokace se v dané práci věnuji následovně.

V první kapitole dochází k uvedení do problematiky operativně pátrací činnosti, do níž **operativně pátrací prostředky**, vedle **podpůrných operativně pátracích prostředků**, spadají. To je klíčové pro pochopení samotné podstaty institutu použití agenta. Stejně tak dochází k vymezení dvou zbývajících operativně pátracích prostředků, jimiž je **předstíraný převod a sledování osob a věcí**. Druhá kapitola poskytuje rozbor současné české právní úpravy institutu použití agenta. Dochází v ní tak především k vymezení ustanovení § 158e trestního řádu, jakož i ustanovení vztahujících se k beztrestnosti agenta.

V kapitole třetí dochází k vymezení pojmu policejní provokace, a to na základě analýzy rozhodovací činnosti Evropského soudu pro lidská práva a soudů českých. Důraz je kladen především na rozbor poměrně aktuálního rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Akbay a ostatní proti Německu, ze dne 15. října 2020. Na základě definic policejní provokace, poskytnutých ze strany uvedených soudů, dochází rovněž k vymezení znaků policejní provokace a nejvýznamnějších dopadů, jež s sebou tato přináší. Konkrétními rozebíranými dopady jsou trestnost agenta provokatéra, vyprovokované osoby a procesní (ne)použitelnost důkazů v daném trestním řízení.

Obsahem čtvrté kapitoly je stručné vymezení právních úprav Spojených států amerických, Kanady a Slovenské republiky zakotvujících institut agenta, u nějž není policejní provokace trestné činnosti plně vyloučena, či institut obdobný (v Kanadě se jedná o tzv. *Mr. Big* operace).

V poslední kapitole dochází ke zhodnocení současné české právní úpravy, a to společně s předložením několika návrhů *de lege ferenda*, které by mohly představovat její budoucí změnu či doplnění.

Klíčová slova: použití agenta, agent kontrolor, policejní provokace, agent provokatér